

Η οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Σταύρος Γιαγκάζογλου
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Θεολογίας ΕΚΠΑ

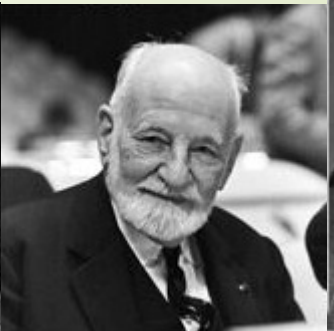

Οι πρωτεργάτες

Η Οικουμενική Διακήρυξη ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με πρόεδρό της την πρώην πρώτη κυρία Έλινορ Ρούζβελτ, η οποία άρχισε να συζητά μια Διεθνή Διακήρυξη των Δικαιωμάτων το 1947.

Eleanor Roosevelt 1884-1962
United States of America
Chairperson of the Commission on Human Rights

Peng-chun Chang 1893-1957, China

Charles Habib Malik 1906-1987, Lebanon

William Hodgson 1892-1958
Australia

Hernán Santa Cruz 1906-1999
Chile

René Cassin 1887-1976
France

Alexander E. Bogomolov 1900-1969
Union of Soviet Socialist Republics

Charles Dukes (Lord Dukeston) 1880-1948
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

John Peters Humphrey 1905-1980
Canada
Director, UN Division of Human Rights

Το 1946, η Ρούζβελτ διορίστηκε στα Ηνωμένα Έθνη ως αντιπρόσωπος των Ηνωμένων Πολιτειών από τον πρόεδρο Χάρι Τρούμαν ο οποίος διαδέχθηκε τον Φράνκλιν Ντελάνο Ρούζβελτ στον Λευκό Οίκο μετά το θάνατό του, το 1945. Ως επικεφαλής της Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα έπαιξε ζωτικό ρόλο στη δημιουργία της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την οποία και υπέβαλε στην Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με τα παρακάτω λόγια:

«Σήμερα, βρισκόμαστε στην αφετηρία ενός σπουδαίου γεγονότος τόσο για την επιτυχία του έργου των Ηνωμένων Εθνών όσο και για την ποιότητα ζωής του ανθρώπινου είδους. Αυτή η διακήρυξη μπορεί να καταστεί η διεθνής Μάγκνα Κάρτα για όλους τους ανθρώπους όπου κι αν βρίσκονται».

WOMEN AND THE UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

Charles Habib Malik
(1906-1987)

Εισηγητής της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ο Λιβανέζος φιλόσοφος και διπλωμάτης Charles Habib Malik ακολούθησε ακαδημαϊκή σταδιοδρομία στη φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ και ίδρυσε το Τμήμα Φιλοσοφίας στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο της Βηρυτού. Ήταν επίσης ορθόδοξος θεολόγος που υπερέβη τους ομολογιακούς φραγμούς, απολαμβάνοντας εκτίμηση από τους Ορθόδοξους καθώς και από Καθολικούς και Προτεστάντες.

Εκπροσώπησε τον Λίβανο στο συνέδριο του Σαν Φρανσίσκο όπου ιδρύθηκαν τα Ηνωμένα Έθνη. Διετέλεσε Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Τρίτης Επιτροπής του ΟΗΕ κατά τις συζητήσεις το 1948 σχετικά με την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο Malik υπήρξε κεντρομόλος δύναμη στις συζητήσεις σχετικά με τις θεμελιώδεις διατάξεις της Οικουμενικής Διακήρυξης. Διαδραμάτισε επίσης ουσιαστικό ρόλο στην ερμηνεία και στον ορισμό ορισμένων βασικών εννοιολογικών πτυχών της εν λόγω Διακήρυξης. Επέστρεψε στην ακαδημαϊκή του πορεία το 1960 και έδωσε διαλέξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε αμερικανικά πανεπιστήμια.

Εργογραφία Charles Malik-Βιβλιογραφία

Christ and Crisis (1962), *Man in the Struggle for Peace* (1963), *The Wonder of Being* (1974), *A Christian Critique of the University* (1982)

Habib Malik, *The Challenge of Human Rights: Charles Malik and the Universal Declaration* (2000)

Peter Petkoff, «Charles Malik, Christology, Ecumenism and Human Rights»

Νίκολας Μπερντιάεφ και Ζακ Μαριταίν

Τ.Σ. Έλιοτ και Γκιλμπέρτ Τσέστερτον

La Déclaration des droits de l'homme et du citoyen de 1789, une des premières consécration juridiques de droits fondamentaux.

Bill of Rights

Congress OF THE United States,

*begun and held at the City of New York, on
Wednesday, the fourth of March, one thousand seven hundred and eighty nine.*

The Conventions of a number of the States having, at the time of their adopting the Constitution, expressed a desire, in order to prevent misconstruction or abuse of its powers, that further declaratory and restrictive clauses should be added: And as extending the ground of public confidence in the Government, will best insure the beneficent ends of its institution:

Resolved, by the SENATE and HOUSE of REPRESENTATIVES of the UNITED STATES of AMERICA in Congress assembled, two thirds of both Houses concurring. That the following Articles be proposed to the Legislatures of the several States, as Amendments to the Constitution of the United States; all, or any of which articles, when ratified by three fourths of the said Legislatures, to be valid to all intents and purposes, as part of the said Constitution, viz.

Articles in addition to, and Amendment of the Constitution of the United States of America, proposed by Congress, and ratified by the Legislatures of the several States, pursuant to the fifth Article of the Original Constitution.

Article the first ..... After the first enumeration required by the first Article of the Constitution, there shall be one Representative for every thirty thousand, until the number shall amount to one hundred, after which, the proportion shall be so regulated by Congress, that there shall be not less than one hundred Representatives, nor less than one Representative for every forty thousand persons, until the number of Representatives shall amount to two hundred, after which, the proportion shall be so regulated by Congress, that there shall not be less than two hundred Representatives, nor more than one Representative for every fifty thousand persons. [Not Ratified]

Article the second .... No law, varying the compensation for the services of the Senators and Representatives, shall take effect, until an election of Representatives shall have intervened. [Not Ratified]

Article the third ..... Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the Government for a redress of grievances.

Article the fourth ..... A well regulated Militia, being necessary to the security of a free State, the right of the people to keep and bear Arms, shall not be infringed.

Article the fifth ..... No Soldier shall, in time of peace, be quartered in any house, without the consent of the owner, nor in time of war, but in a manner to be prescribed by law.

Το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (1787) και η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Πολίτη (1791)

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Πολίτη του Συντάγματος των ΗΠΑ προστατεύει τις βασικές ελευθερίες των πολιτών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Πολίτη προασπίζει την ελευθερία του λόγου, την ελευθερία στη θρησκεία, το δικαίωμα κατοχής όπλων και οπλοφορίας, την ελευθερία στις συγκεντρώσεις, και την ελευθερία στην υποβολή αιτήματος. Επίσης, απαγορεύει την αδικαιολόγητη έρευνα και σύλληψη, τις σκληρές και ασυνήθιστες τιμωρίες και την αυτοενοχοποίηση κατόπιν πίεσης. Μεταξύ άλλων, η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Πολίτη παρέχει νομική προστασία από την αυθαίρετη νομοθεσία του Κογκρέσου σχετικά με την εγκαθίδρυση μιας θρησκείας και απαγορεύει στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση να στερήσει από κάποιο άτομο τη ζωή, την ελευθερία ή την περιουσία του, χωρίς να ακολουθηθεί η κανονική νομική διαδικασία. Στις περιπτώσεις ομοσπονδιακών εγκλημάτων απαιτείται απαγγελία κατηγορίας από ανώτερο δικαστήριο για κάθε μείζον αδίκημα ή ειδικές εγκλήματα και εξασφαλίζει άμεση δημόσια δίκη από ένα αμερόληπτο δικαστήριο στην περιοχή όπου διαπράχθηκε η εγκληματική πράξη και απαγορεύει τη δίωξη για αδίκημα για το οποίο ο κατηγορούμενος έχει ήδη δικαστεί.

«Η σύνδεση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της ειρήνης συνειδητοποιήθηκε γενικότερα με την τραγωδία του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και βρήκε στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών – αυτό το 'Ευαγγέλιο των Εθνών' που περιέχει 39 φορές τη λέξη ειρήνη– και στην Οικουμενική Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, με την οποία καθιερώνεται οριστικά η οικουμενική κατανόησή τους, την ολοκληρωμένη έκφρασή της.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος δεν ήταν απλά ένας αγώνας κατά των δυνάμεων του άξονα. Ήταν μια τιτάνια μάχη για την απελευθέρωση του ανθρώπου, για τα δικαιώματα του ανθρώπου που τόσο θανάσιμα είχαν απειλήσει ο ναζισμός και ο φασισμός. Ήταν μια σταυροφορία για τα δικαιώματα του ανθρώπου».

Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του ανθρώπου εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1948, εν μέρει ως απάντηση στις φρικαλεότητες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΑΡΘΡΟ 1

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπερξουσία, ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 4

Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό καθεστώς δουλείας, ολικής ή μερικής. Η δουλεία και το δουλεμπόριο υπό οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

ΑΡΘΡΟ 5

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

ΑΡΘΡΟ 6

Καθένας, όπου και αν βρίσκεται, έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

ΑΡΘΡΟ 7

Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου, χωρίς καμία απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 8

Καθένας έχει δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά των πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιακά δικαιώματα τα οποία του αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

Καθένας έχει δικαίωμα, με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια, από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του.

Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, ωστόσο διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με τον νόμο, σε ποινική δίκη, κατά την οποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις.

Κανείς δεν θα καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις που, κατά τον χρόνο που τελέστηκαν, δεν συνιστούσαν αξιόποιο αδίκημα κατά το εσωτερικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά τον χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψης του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο της διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους.

Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα, ακόμα και τη δική του, και να επιστρέφει σε αυτήν.

Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες. Το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να το επικαλεστεί, σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές του ΟΗΕ.

Καθένας έχει το δικαίωμα μιας ιθαγένειας. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

Από τη στιγμή που θα φθάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα, χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς τον γάμο, κατά τη διάρκεια του γάμου και κατά τη διάλυσή του.

Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλονύμφων.

Η οικογένεια είναι το φυσικό και το βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει το δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 17

Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

ΑΡΘΡΟ 19

Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20

Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε ορισμένο σωματείο.

Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους.

Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτός, υπό ίσους όρους, στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του.

Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας. Η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία, ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

Κάθε άτομο, ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει ελεύθερα το επάγγελμά του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες δουλειάς και να προστατεύεται από την ανεργία.

Όλοι, χωρίς καμία διάκριση, έχουν το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία.

Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, που να εξασφαλίζει σε αυτόν και την οικογένειά του συνθήκες ζωής άξιες στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η αμοιβή της εργασίας, αν υπάρχει, πρέπει να συμπληρώνεται με άλλα μέσα κοινωνικής προστασίας.

Καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την προάσπιση των συμφερόντων του.

Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο, και ιδιαίτερα, σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένεια του υγεία και ευημερία, και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξαιτίας περιστάσεων ανεξαρτήτων της θέλησής του.

Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητες τους.

Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρωπίνης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

Οι γονείς έχουν, κατά προτεραιότητα, το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της παιδείας που θα δοθεί στα παιδιά τους.

Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαιρείται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της.

Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντά του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του.

Καθένας έχει το δικαίωμα να επικρατεί μια κοινωνική και διεθνής τάξη, μέσα στην οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να πραγματοποιούνται σε όλη τους την έκταση.

Το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα, μέσα στα πλαίσια της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Στην άσκηση των δικαιωμάτων του και στην απόλαυση των ελευθεριών του κανείς δεν υπόκειται παρά μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από τους νόμους, με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλίζεται η αναγνώριση και ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και να ικανοποιούνται οι δίκαιες απαιτήσεις της ηθικής, της δημόσιας τάξης και του γενικού καλού, σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Τα δικαιώματα αυτά και οι ελευθερίες δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση, να ασκούνται αντίθετα προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδίκεται σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν.